(1) Euroopan Unionissa käytetään kansantalouden tilinpidossa yhtenäistettyä tilinpitojärjestelmää, joka on yhteisen ESA2010 (European System of Accounts 2010) -standardin mukainen. Standardissa on yhtenäistetyt määritelmät myös eri lajisille julkisille investoinneille. Esimerkiksi Suomen osalta viime vuosien ESA2010-järjestelmän mukaisesti eritellyt julkiset investoinnit näyttävät tältä: https://pxnet2.stat.fi:443/PXWeb/sq/04056131-18b9-4971-82a3-359eb7a66030
Käsitykseni mukaan vastaavia lukuja ei tällä hetkellä saa koko EU-alueelle mistään koottuina yhdeksi tilastoksi (näyttäisi olevan niin, että esimerkiksi Eurostatin julkiset tietokannat ei sisällä julkisten investointien erittelyä maittain), mutta koska tilastot tehdään koko EU:ssa samalla menetelmällä, EU-maat voitaisiin velvoittaa raportoimaan ne komissiolle. Yksityiskohtaisempi ja tasapuolinen investointien erittely voisi olla haastavaa. Yksi mielenkiintoinen ehdotus voisi kuitenkin olla vihreään siirtymään liittyvien investointien tarkempi raportointi ja spesifisti niiden asettaminen julkisen sektorin velkaantumista koskevien sääntöjen ulkopuolelle; tässä perusteluna voisivat toimia vihreään siirtymään liittyvät vapaamatkustajaongelmat.

(2) Talouspolitiikan koordinointi tulee olemaan erittäin haastavaa. Kuten puheenvuorossani ja sen kirjallisessa versiossa jo mainitsinkin, koordinoinnissa olisi tärkeää siirtyä entistä suoremmin havaittavissa oleviin suureisiin. Jaan tutkimusjohtaja Tero Kuusen näkemyksen, jonka mukaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevässä osassa pitäisi painottaa menosääntöä rakenteellisen alijäämän sijaan. Kuusi perustelee ehdotusta tarkemmin seuraavan julkaisun osioissa 2.4. ja 2.5: https://www.etla.fi/julkaisut/keep-it-simple-not-stupid-kuinka-pelastaa-eun-finanssipoliittiset-saannot/
Valiokunnan kokouksessa esitettiin myös EDP-velkasuhteelle asetetun rajan (60 prosenttia) nostamista velkaantuneimpien maiden todellista velkasuhdetta lähempänä olevalle tasolle. Eräs vaihtoehtoinen tapa päästä samantapaisiin tuloksiin voitaisiin toteuttaa EU:n talouden ohjausjärjestelmän ulkopuolella. Euroopan keskuspankin hallussa olevia PSPP- ja PEPP-osto-ohjelmien puitteissa valtionvelkakirjoja voitaisiin mitätöidä pääoma-avaimen mukaisessa suhteessa. Kirjanpidollisesti tämä voitaisiin hoitaa siten, että velkakirjoja muutettaisiin pysyviksi, nollakorkoisiksi lainoiksi. Tämä ei välttämättä aiheuttaisi moraalikadon ongelmia, jos samalla luotaisiin sääntely, jolla aiempaa tarkemmin määriteltäisiin missä olosuhteissa EKP saa harjoittaa määrällistä keventämistä ja ostaa julkisen tai yksityisen sektorin velkakirjoja.

Kunnioittavasti,

Ilkka Kiema

Ilkka Kiema
Tutkimusohjaaja
ilkka.kiema@labore.fi
Puh. 040 940 2287

Työn ja talouden tutkimus LABORE
Arkadiankatu 7/Economicum
00100 Helsinki

Labore